

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 06.09.2021

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ & ΝΕΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

ΘΕΜΑ: Έγκριση ανάληψης πρωτοβουλίας του Δήμου Καλαμάτας να ηγηθεί της προσπάθειας για την κλιματική ουδετερότητα της περιοχής έως το 2030, στο πλαίσιο της Αποστολής της Ε.Ε για τις "100 Κλιματικά Ουδέτερες Πόλεις έως το 2030".

Η Ευρωπαϊκή **Αποστολή** για τις «100 κλιματικά ουδέτερες πόλεις έως το 2030» στοχεύει να υποστηρίξει τον μετασχηματισμό, αρχικά 100 ευρωπαϊκών πόλεων ως προς την ουδετερότητα του κλίματος, συμβάλλοντας στην υλοποίηση των στόχων :

- της αειφόρου ανάπτυξης (SDG's), σύμφωνα με την **ατζέντα του ΟΗΕ** για το κλίμα έως το 2030
- της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας (**European Green Deal**) έως το 2050.

Η «**Αποστολή**» (Mission)

- είναι μια προσπάθεια διαρθρωμένη με τρόπο **ολιστικό** σε ότι αφορά, τα προγράμματα **χρηματοδότησης**, τον τρόπο **διακυβέρνησης** του εγχειρήματος, καθώς και την **υποστήριξη** των δράσεων, από όλες τις Γεν. Διευθύνσεις της Ε.Ε
- προωθεί την **καινοτομία** με την ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας, σε όλες τις παρεμβάσεις στην πόλη, στοχεύοντας σε τομείς όπως η **διακυβέρνηση**, οι **μεταφορές**, η **ενέργεια**, οι **κατασκευές**, η **κυκλική οικονομία**, κ.ά.
- **αναμένει** από τους πολίτες, τους φορείς και τις πολιτικές αρχές, να επιδείξουν **δέσμευση**, **φαντασία** και **αποφασιστικότητα**, απαιτώντας **αλλαγή** συμπεριφοράς, ώστε να ξεπεραστούν οι αιτίες και να εφαρμοστούν κοινά για όλους, οι αντίστοιχες αποφάσεις.

Σκοπός της **Αποστολής** είναι να επιλεγούν, μέσα από μια **ανταγωνιστική** διαδικασία, **100 πόλεις** της Ε.Ε, γεωγραφικά κατανομημένες σε όλα τα κράτη μέλη, οι οποίες, συνεργαζόμενες μεταξύ τους, θα μπορούν να λειτουργήσουν ως ένα **πρότυπο δίκτυο κόμβων καινοτομίας**, που θα είναι οδηγός για όλες τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές πόλεις.

Για να ανταποκριθούν οι πόλεις, στο νέο τους ρόλο θα πρέπει :

- Αναζητώντας καλές **πρακτικές** και δεξιότητες, να αναπτύξουν **καινοτόμες** και έξυπνες λύσεις, με την αποτελεσματική **αξιοποίηση** δημόσιων και ιδιωτικών κεφαλαίων.
- Να ενθαρρύνουν τη **συμμετοχή** των πολιτών, φορέων και άλλων εμπλεκόμενων μερών, ώστε να προκύψει η **δέσμευση** και **υποστήριξη** του εγχειρήματος από όλο το οικοσύστημα της πόλης.
- Να διαμορφώσουν το κατάλληλο **πλαίσιο διακυβέρνησης** για την **αξιολόγηση** και **παρακολούθηση** των παρεμβάσεων, που θα υποστηριχθεί πολιτικά από όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης.

Για την **επίτευξη** του στόχου της Αποστολής για τις «**100 κλιματικά ουδέτερες πόλεις έως το 2030**», θα απαιτηθεί η **ανάληψη** μιας σειράς δράσεων, όπως π.χ. :

- **Επενδύσεις** σε τεχνολογίες φιλικές προς το περιβάλλον.
- Προώθηση της **καινοτομίας** στον βιομηχανικό τομέα
- **Καθαρές** δημόσιες και ιδιωτικές μεταφορές.
- **Απαλλαγή** του ενεργειακού τομέα από τις **εκπομπές CO₂**.
- Βελτίωση της **ενεργειακής απόδοσης** των κτιρίων.
- Προώθηση της **κυκλικής οικονομίας**.

Οι πόλεις που θα επιλεγούν, θα αποκτήσουν την «**Ετικέτα Αποστολής**» –«**mission label**» απ' όπου θα αποκομίσουν και πολλαπλά οφέλη, όπως είναι :

- Η χρηματοδότηση κατά προτεραιότητα, από το πρόγραμμα «**Horizon Europe**», το «**ΕΣΠΑ 2021-2027**», αλλά και από το πολλά υποσχόμενο πρόγραμμα της «**Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας**».
- Η **Διεθνής προβολή**, αφού θα λειτουργήσουν ως πρότυπα περιφερειακά **κέντρα καινοτομίας**, στα οποία θα υιοθετούν **νέες μορφές διακυβέρνησης**, θα αναπτυχθούν νέα **οικονομικά μοντέλα** δράσης για το κλίμα, τα οποία θα διαχυθούν ως **καλές πρακτικές** και σε άλλες πόλεις.
- **Κίνητρα** για **επενδύσεις** αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, που θα μπορεί να σχετίζονται, με τις **Αστικές Αναπλάσεις**, την **εξοικονόμηση** ενέργειας, την ανάπτυξη συστημάτων **ευφυούς γεωργίας**, την **κινητικότητα** στην πόλη, την προστασία του **περιβάλλοντος**, την κυκλική οικονομία, κ.ά.
- Η **ευαισθητοποίηση** και η **αλλαγή** της συμπεριφοράς των **πολιτών**, σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και κινητικότητας μέσα στην πόλη.
- Η διάχυση ενός **πνεύματος** ενσωμάτωσης και **χρήσης** νέων **τεχνολογιών** φιλικών προς το περιβάλλον και οι οποίες θα δημιουργήσουν νέες και πιο ποιοτικές θέσεις εργασίας.

Η **έναρξη** των διαδικασιών για την **υποβολή** των προτάσεων συμμετοχής θα γίνει με την έκδοση της **πρόσκλησης** από το Συμβούλιο της Αποστολής και θα ολοκληρωθεί στα εξής **στάδια**, με το αντίστοιχο χρονοδιάγραμμα :

1. της συν-**δημιουργίας** της πρότασης,
2. της συν-δημιουργίας της **Σύμβασης** για το Κλίμα

3. της εφαρμογής της Σύμβασης.

Απο	Μέχρι	Περιγραφή δράσης
ΣΕΠΤ 2021		Πρόσκληση για την έναρξη της διαδικασίας
ΟΚΤ 2021	ΙΑΝ 2022	Σύνταξη αίτησης συμμετοχής της πόλης και υποβολή της πρότασης
Φεβ 2022	ΜΑΡ 2022	Προ-επιλογή των πόλεων, για ένταξη στην επόμενη φάση
ΑΠΡ 2022	Δεκ 2023	Σύνταξη του περιεχομένου της Σύμβασης
Ιαν 2024	Δεκ 2030	Υλοποίηση της Σύμβασης

Στο 1^ο στάδιο η κάθε πόλη θα πρέπει να **διατυπώσει** με σαφήνεια :

- το **βαθμό επίγνωσης** ως προς τους στόχους της Αποστολής για την Κλιματική Ουδετερότητα, έως το 2030.
- Τα βασικά **προβλήματα** που αντιμετωπίζει.
- Ένα **ολοκληρωμένο** σχέδιο που θα περιλαμβάνει, **έργα, συνέργειες, επενδύσεις, και θεσμικό πλαίσιο**, για την επίλυση των προβλημάτων αυτών.

Αναλύοντας την υφιστάμενη κατάσταση και καταθέτοντας τι ζητά, πως θα το επιτύχει και με ποιους.

Καταθέτοντας το ΟΡΑΜΑ της, που θα έχει συν-διαμορφωθεί και θα είναι ΚΟΙΝΑ αποδεκτό, από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Η πόλη αφού **προσδιορίσει**, την **περιοχή** παρέμβασης και τους επιδιωκόμενους **στόχους**, θα **συντάξει** μια πρωτότυπη και ολοκληρωμένη **πρόταση**, σε επίπεδο Στρατηγικού Σχεδιασμού, μαζί με τους **πολίτες**, τις τοπικές **αρχές** και άλλα **ενδιαφερόμενα** μέρη, **τεκμηριώνοντας** το επίπεδο φιλοδοξίας, για τη **συμμετοχή** της στο πρόγραμμα :

- Με τα **έργα**, τις **πρωτοβουλίες** και τις έως τώρα **δράσεις** της πόλης που σχετίζονται με το κλίμα.
- Με τη **συμμετοχή** της σε σχετικές πρωτοβουλίες και δραστηριότητες της ΕΕ.
- Με τις **δεσμεύσεις** των βασικών ενδιαφερομένων (stakeholders) και των πολιτών

προτείνοντας ταυτόχρονα ένα **οδικό χάρτη** για το πώς μπορεί να ανταποκριθεί σε αυτή τη φιλοδοξία.

Οι βασικές κατευθύνσεις για τα **χαρακτηριστικά** του σχεδίου της πρότασης είναι:

1. Να προταθούν μοντέλα για τον **μετασχηματισμό** της πόλης, τόσο στο **σχεδιασμό** όσο και στις **λειτουργίες** της.
2. Να είναι **τολμηρό** και **εμπνευσμένο**, που θα **μετατρέπει** τα εμπόδια σε ευκαιρίες.

3. Να προωθεί, την **καινοτομία**, μια νέα μορφή **διακυβέρνησης** και ένα νέο **οικονομικό** μοντέλο δράσης για το κλίμα.
4. Να ενισχύει τη **συνεργασία** με ακαδημαϊκά ιδρύματα, επιχειρήσεις και την κοινωνία των πολιτών.
5. Να προωθεί τη **δημιουργία δικτύων** μεταξύ των πόλεων

Η **αξιολόγηση** της αίτησης για ένταξη στο επόμενο στάδιο, αφού λάβει υπόψη την **κατηγοριοποίηση** των πόλεων, ως προς το βαθμό **ετοιμότητας** τους και την γεωγραφική τους κατανομή (3 πόλεις από την Ελλάδα), θα γίνει με κριτήρια: τη **φιλοδοξία**, τη **δέσμευση** των εμπλεκόμενων μερών, τη διοικητική **ικανότητα** και τη **συμμετοχή** των πολιτών.

Οι πόλεις που θα επιλεγούν για το 2^ο στάδιο ανάλογα της κατηγορίας τους, θα τύχουν της **διοικητικής** και **οικονομικής** υποστήριξης από τις Ευρωπαϊκές και τις Εθνικές αρχές, για την ανάπτυξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος υλοποίησης της Στρατηγικής που υποβλήθηκε στο 1^ο στάδιο, που θα οδηγήσει στην **συν-διαμόρφωση** ενός **Κλιματικού Συμβολαίου** για την πόλη.

Ενδεικτικά **κριτήρια αξιολόγησης** του κλιματικού συμβολαίου, του 2^{ου} σταδίου, θα είναι:

1. Η σαφής **διατύπωση** των **προβλημάτων** που αντιμετωπίζει η πόλη και οι προτεινόμενες λύσεις.
2. Η **δομή** και οι **ρόλοι**, για μια σαφώς καθορισμένη **διακυβέρνηση** του εγχειρήματος.
3. η **επενδυτική** στρατηγική.
4. η ενσωμάτωση **καινοτόμων** μεθόδων.
5. Η χρήση μετρήσιμων **Δεικτών Απόδοσης** (KPI).
6. Τα **οφέλη** για τους πολίτες.
7. Ο **προϋπολογισμός** και το **χρονοδιάγραμμα** υλοποίησης.

Μετά την αξιολόγηση του 2^{ου} σταδίου, οι 100 πόλεις που θα επιλεγούν, θα δημιουργήσουν το πιλοτικό δίκτυο «**100 κλιματικά ουδέτερες πόλεις μέχρι το 2030**».

Στο επόμενο στάδιο, της **εφαρμογής** στην πόλη της **Κλιματικής Σύμβασης**, οι πόλεις του δικτύου, θα τύχουν **χρηματοδότησης**, από ένα σύνολο προγραμμάτων, με εκτιμώμενο προϋπολογισμό **10.000 € ανά κάτοικο**.

Στη **Μεσογειακή** Καλαμάτα, τους ήπιους χειμώνες και τα δροσερά καλοκαίρια, διαδέχθηκαν οι **ραγδαίες βροχοπτώσεις**, οι **πλημμύρες**, οι **άνεμοι** μεγάλης έντασης, η **διάβρωση** των ακτών, οι παρατεταμένοι **καύσωνες** και η **ξηρασία**, προειδοποιώντας μας ότι, η **Κλιματική Αλλαγή** είναι και **εδώ**.

Ο Δήμος Καλαμάτας, με τη συμμετοχή του στο **Σύμφωνο των Δημάρχων** για την Ενέργεια και το Κλίμα, καθώς και στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα **BEACON**, έγινε κοινωνός καλών πρακτικών, με αποτέλεσμα να **δημιουργηθεί** η Δημοτική **Ενεργειακή Κοινότητα Καλαμάτας** και παράλληλα να **συμμετάσχει** στην κοινή προσπάθεια, όλων των τοπικών και περιφερειακών δυνάμεων, για την **ευαισθητοποίηση** πολιτών και φορέων.

Διανομή μέσω 'ΙΡΙΔΑ' με UID: 613745843425a8d7251a64cd στις 07/09/21 13:57

Σε δύσκολες για τη χώρα οικονομικές συνθήκες, στην Καλαμάτα την τελευταία 5/ετία, **ολοκληρώθηκαν** δράσεις, **υλοποιούνται** έργα και έχουν **σχεδιαστεί** προτάσεις που αναμένουν χρηματοδότηση, στις **κατευθύνσεις** που ορίζονται στο πλαίσιο του Συμφώνου των Δημάρχων.

115 και πλέον έργα, προϋπολογισμού **122 και πλέον εκατ. €**, στους άξονες, του **Αστικού Περιβάλλοντος**, της **Ενέργειας**, της **Κινητικότητας**, της Διαχείρισης των **Στερεών Αποβλήτων**, της **Ανθεκτικότητας** και του **Έξω-αστικού περιβάλλοντος**, **συμπεριλαμβάνονται** με τις μελέτες υλοποίησης του **Στρατηγικού Σχεδιασμού**, που **σήμερα** αποτυπώνονται στα κείμενα, για την **Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη (ΒΑΑ)**, την **Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα(ΣΒΑΚ)**, το Σχέδιο Δράσης για την **Ενέργεια και το Κλίμα (ΣΔΑΕΚ)**, ενώ στο **επόμενο** διάστημα θα αποτυπωθούν στο Επιχειρησιακό Σχέδιο (**Master Plan**) για τον αστικό χώρο, στο **Marketing Plan για τον τουρισμό**, στην μελέτη ταυτότητας και εταιρικής παρουσίασης της πόλης(**Branding**) και στο **Σχέδιο για την Φόρτιση Ηλεκτροκίνητων οχημάτων (ΣΦΗΟ)**.

Πρωτοβουλίες που **τεκμηριώνουν** την **φιλοδοξία** της πόλης, να μετριάσει και να **οργανωθεί**, απέναντι στις μεταβολές του κλίματος και τις **επιπτώσεις** της Κλιματικής αλλαγής.

Όλα αυτά είναι ενέργειες που μας δίνουν το **δικαίωμα** να **διεκδικούμε** σήμερα την **συμμετοχή** μας σε μία μεγαλύτερη ευρωπαϊκή προσπάθεια, της **Αποστολής** της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την **αντιμετώπιση** του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής, μέσα από μια διαδικασία σύναψης ενός **κλιματικού συμβολαίου** για την πόλη.

ΝΙΚΟΣ Β. ΜΠΑΣΑΚΙΔΗΣ

ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ